

Mély-ég objektumok

Messier Klub

A Teáskanna csodálatos Messierei II.

Az előző részt az M21-nél hagytuk abba. Folytassuk hát tovább a Sagittarius mély-ég csodáinak bemutatását! A most terítékre kerülő halmazok némelyike bizony külön cikket is megérdemelne!

M22 (NGC 6656) GH

5 L, 22x: Már ezzel a nagyítással is gyönyörű! Szabálytalan körvonal, nyúlványok, szemcsés centrum, kifelé fokozatosan halványodik. 34x: A GH környékén halványabb csillagok is előtűnnek, a halmaz részletei is határozottabbak. 90x: Grízes magvidék, a halmaz a bontás határán van, szinte csillagok is látszanak benne! (Vincze Iván)

7,5 L, 20x: Feltűnő, bár tompa fényű, kerek, homogén fénykorong. 35x: Nagy, kerek folt, fényes magja nincsen, szélei szemcsézettek. 55x: Nagy, homályos korong, határozott szemcsézettség látszik a belsőjében, a szélek felbontva. (Szentmártoni Béla)

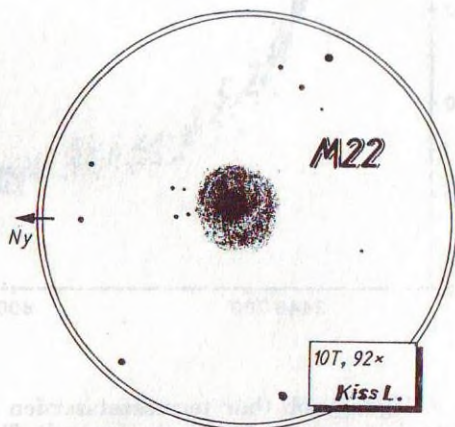
10 T, 92x: Nagy, fényes GH, sokkal jobban bontható, mint az M13. Kb. 20–25 csillaga látható szétszórva. Kissé szabálytalanul ovális. A csillagok zöme EL-sal villan fel, közvetlenül csak 6–8 látszik. (Kiss László)

11 T, 54x: Határozottan szemcsés a felszíne, 2–3 csillag is látszik, de lehet, hogy ezek csak előtércsillagok. (Hevesi Zoltán)

M23 (NGC 6494) NY

5 L, 20x: Kb. egyforma fényes csillagok közepes sűrűségű halmaza. 8 T, 13x: Kör alakú, egyforma fényességű csillagsereg. (Gombás Géza)

7,5 L, 20x: Halvány csillagok felhőszerű halmaza. Nagy, kerek és elég gyenge fényű. 35x, 55x: Szabályos, kerek halmaz, jól felbontva sok halvány csillagra. (Szentmártoni Béla)

12,2 T, 24x: Nagyon sűrű, tömör kis kör alakú halmaz; ködös. 45x: Egy fényesebb és tucatnyi halványabb csillag. (Hudi László)

Kár, hogy rajzot nem tudunk bemutatni ehhez a három, jól egyező észleléshez!

M24 Tejút-folt

Vitatott Messier-objektum volt egy ideig. A megadott pozíción valóban van egy nagy folt a Tejútban, és erre illik is Messier leírása. Sokan – nehezen érthető okokból – egy sűrű nyílthalmazt tartanak az M24-nek. Ez a halmaz egyébként a tejút-folt közepe táján található, NGC-száma 6603. Kicsi, mindössze 5'-es, kb. 11 magnitúdó összfényességgel. Itt kell megjegyeznünk, hogy a Sky Atlas ezt a halmazt hibásan NGC 6003-nak jelöli.

12,2 T, 24x: Szinte az egész LM-t betölti, fényes, laza halmaz. 45x: Nem mutat többet mint kis nagyítással. (Hudi László)

7,5 L, 20x: Nagy, elnyúlás alakú csillagfelhő, sok csillagból. 35x: Már nem fér bele teljesen a LM-be. (Szentmártoni Béla)

20x60 B: Nagy, elnyúlt 2:3,5 arányban, ÉK–DNy irányban. Tömött, de bontott halmaz, a közepe táján kissé sűrűbb, de máshol is vannak benne inhomogenitások. (Nagy Zoltán Antal)

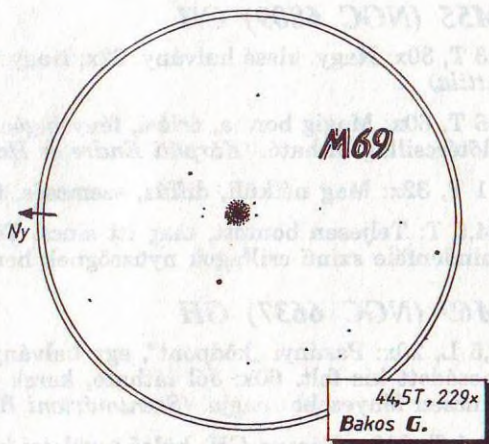
Jó égen hálás objektum lenne, mégis meglehetősen keveset észlelik. A fenti megfigyelések mind nagy fényerejű és viszonylag nagy látómezejű műszerekkel készültek, de a tejút-folt sok érdekes kettőscsillagot és néhány mély eget is tartalmaz!

M25 (NGC 4725) NY

13 T, 23x: Szép, de túl nyitott halmaz. Kissé az Orion csillagképre hasonlít. (Romhányi Attila)

12,2 T, 24x: Közepesen fényes, tömör halmaz, egyforma fényességű csillagokkal. 45x: A fényes csillagok H alakban helyezkednek el. (Hudi László)

11 T, 32x: Teljesen felbontott, nagy, laza halmaz. Ori alakba rendeződtek csillagai. Az „öv” itt is három csillagból áll, csak a középső kicsit „felpúposodik” a sorból. A jellegzetes, szétnyíló H alak is jól kivehető. Nyolc fényes, 8 magnitúdó körüli és kb. 20 halványabb csillagot számoltam meg. A LM egyharmadát tölti ki. Az alakzat tengelye ÉNy–DK-i irányú. Nagyon közel, mindössze 1 LM-re van az M17-től. (Hevesi Zoltán)

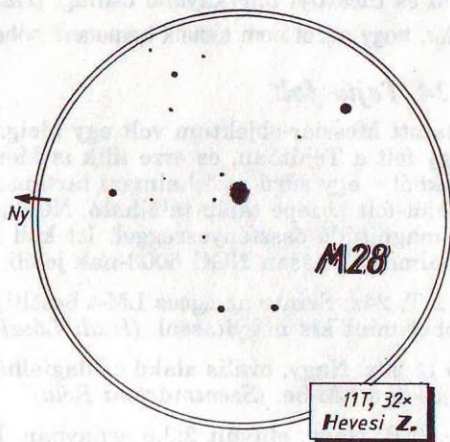

M28 (NGC 6626) GH

5 L, 20x: Kicsi, de fényes köd. 8 T, 20x: Fényes, könnyen felismerhető. (Gombás Géza)

11 T, 32x: Az M22 közelében van, de mérete csak annak kb. 1/5-e. Elég fényes, könnyű megtalálni. Nagyon szép, kompakt kis köd, a belseje felé egyenletesen fényesedik, de nincsen kiugró fényességű magja. Felbontásnak ilyen kis nagysáttal semmi jele. (Hevesi Zoltán)

13 T, 23x: Fényes közepű kis gömbhalmaz. 60x: A legjobb látvány, de így sem bomlik fel! (Romhányi Attila)

M54 (NGC 6715) GH

12,2 T, 24x: Gyenge fényű, kicsiny GH. 45x: Fényes közepe van, szélei elvesznek a háttérben. (Hudi László)

7,5 L, 20x: Csillagszerű kis köd, de viszonylag fényes és könnyen felismerhető. 35x: Ködszerűbb, de nagyon kicsiny. 60x: Kerek folt, a közepe mintha fényesebb volna. (Szentmártoni Béla)

Az NGC 2000 szerint a gömbhalmaz mérete fotókon mindössze 9'. Vizuálisan ennél jóval kisebbnek láthatjuk.

M55 (NGC 6809) GH

13 T, 30x: Nagy, kissé halvány. 62x: Nagyobb, de így sem bomlik fel. (Romhányi Attila)

16 T, 60x: Magig bontja, óriási, fényes gömbhalmaz. Tőle kissé K-re egy fényes előtérscillag látható. (Kárpáti Endre és Habina József)

11 T, 32x: Mag nélküli, diffúz, szemcsés, fényes és nagy GH. 96x: Bontott.

44,5 T: Teljesen bontott, mag itt sincs. Térhatású látvány, a vöröstől a kékig mindenféle színű csillagok nyüzsögnek benne! (Bakos Gáspár)

M69 (NGC 6637) GH

7,5 L, 20x: Parányi „ködpont”, egy halvány csillag van mellette É-ről. 35x: Elmosódott kis folt. 60x: Jól látható, kerek ködfolt, kissé halványabb szélekkel, nincsen fényesebb magja. (Szentmártoni Béla)

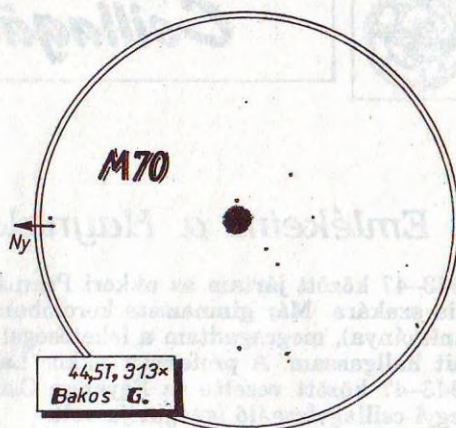
44,5 T, 229x: Fényes GH, külső területei bontottak, a belső részek szemcsések. Sok csillag látszik a perifériákba ágyazódva. (Bakos Gáspár)

M70 (NGC 6681) GH

8 T, 13x: Igen halvány kis pacni.
(Gombás Géza)

7,5 L, 20x: Parányi és rendkívül halvány ködöcske. 35x: Nagyon kicsi és nagyon nehéz. 60x: A legjobban így látszik, mint elmosódott és alakzat nélküli kerek köd. (Szentmártoni Béla)

44,5 T, 313x: Elégé kompakt, fényes GH. Belső régiói szemcsések, a külsők bontva. E-on fényesebb csillag van beágyazódva. (Bakos Gáspár)

M75 (NGC 6864) GH

5 L, 30x: Kicsi, de jól látszik. Elégé fényes. (Nagy Gábor)

8 T, 13x: Ködgyanús csillag. 37x: Halvány, pici GH. (Gombás Géza)

11 T, 96x: Elég halvány. Viszonylag fényes magja van, szemcsés külső területekkel. A szélein több halvány csillag is látszik. (Bakos Gáspár)

NAGY ZOLTÁN ANTAL

Folytatás a 26. oldalról!

érte el 5 magnitúdónál. Az ioncsóva hossza 2–3 fok volt, a kissé görbült porcsóvái pedig 20–30 ívperc. Utoljára Láng Miklós és Keszthelyi Sándor látta december 15-én.

P/Schaumasse (1992x)

December 22-től sikerült megfigyelni. Úgy tűnik, hogy 22-e és 28-a között egy kisebb kitörése volt, de ez a kevés észlelés miatt kissé bizonytalan. Kósa-Kiss Attilának négyszer, Szentaskó Lászlónak egyszer sikerült megtalálnia. 1993-ban többen is sikeresen észlelték.

SÁRNECZKY KRISZTIÁN

Mueller (1993a)					Mueller (1993p)				
	RA	D	E	m		RA	D	E	m
11.14.	19h53m	+61°41'	97°	8,8	11.14.	23h07m	+21°10'	121°	10,6
11.19.	20 08	+56 29	95	8,8	11.19.	23 02	+17 34	115	10,4
11.24.	20 21	+51 23	92	8,8	11.24.	22 57	+14 05	108	10,3
11.29.	20 32	+46 30	89	8,8	11.29.	22 54	+10 46	102	10,2
12.04.	20 42	+41 54	85	8,8	12.04.	22 53	+07 34	95	10,1
12.04.	20 50	+37 40	81	8,9	12.09.	22 51	+04 41	89	10,0
12.14.	20 58	+33 46	76	8,9	12.14.	22 51	+01 58	83	9,9
12.19.	21 06	+30 15	72	9,0	12.19.	22 52	-00 34	77	9,8
12.24.	21 13	+24 13	67	9,0	12.24.	22 53	-02 54	71	9,7
12.29.	21 26	+21 40	63	9,1	12.29.	22 55	-05 04	66	9,6